

บทที่ 6

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยภาคสนามโดยการสังเกตสัมภาษณ์ จากกลุ่มตัวอย่างที่มา
สักการะบูชาที่อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารีหรือร่วมประกอบพิธีกรรมทั้งชายและหญิง จำนวน
144 คน สรุปได้ดังนี้

ความเชื่อและทัศนคติของชาวบ้านในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล
ปรากฏออกมาในลักษณะที่ยอมรับและศรัทธาเลื่อมใสต่อท้าวสุรนารี ทั้งนี้เนื่องจากการ
ยอมรับท้าวสุรนารีมาก่อนที่จะมาสร้างอนุสาวรีย์ และเมื่อสร้างอนุสาวรีย์แห่งนี้ขึ้นแล้ว
ก็ให้เห็นพิธีกรรมเกี่ยวกับท้าวสุรนารีติดต่อกันมานาน มีความเชื่อว่าการประกอบ
พิธีกรรมที่อนุสาวรีย์ให้ผลดีมากกว่าผลเสีย นั่นคือยอมรับว่าอนุสาวรีย์ท้าวสุรนารีมี
ความศักดิ์สิทธิ์ นอกจากนี้จากคำเล่าลือทำให้ชาวต่างจังหวัดก็มีความเชื่อในลักษณะนี้
ด้วย

การประกอบพิธีกรรมที่อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี จังหวัดให้ความสำคัญทำพิธี
ใหญ่ทุกปี เป็นการย้าให้ประชาชนมีความเชื่อว่ามีวิญญาณท้าวสุรนารีอยู่จริง จึงพากัน
มากราบไหว้สักการะขอพร บันบาน แม้จะเป็นความเชื่อในสิ่งนอกเหนือธรรมชาติที่มี
อยู่ทั่วไปในสังคมและบางส่วนก็ยังหาคำตอบไม่ได้ก็ตาม

มีข้อน่าสังเกตว่า ความเชื่อและการประกอบพิธีกรรมของบุคคลมีต่อ
ท้าวสุรนารี มาจากระบบครอบครัว มาจากการอบรมสั่งสอนเลี้ยงดู ทำให้ความรู้สึกถูก
ฝังลึกในจิตใจ ดังนั้นครอบครัวจึงมีส่วนสำคัญที่บุคคลจะมีความเชื่อและแสดงออกให้
เห็นได้ การประกอบพิธีกรรมก็เป็นการแสดงออกทางหนึ่งที่ทำให้เห็นพฤติกรรมของ
บุคคล มีส่วนทำให้ความหมายของความเชื่อเป็นไปในลักษณะหลากหลาย เช่น เป็น
สัญลักษณ์ประจำจังหวัดนครราชสีมา เป็นรูปเคารพศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมือง เป็น
อนุสาวรีย์ที่มีวิญญาณท้าวสุรนารีดูแลปกป้องรักษาบ้านดาล โชคลาภได้ เป็นความใกล้ชิด

เสมือนเป็นบรรพบุรุษของทุกคน และการนำตราสัญลักษณ์รูปอนุสาวรีย์ท้าวสุรนารีและชื่อท้าวสุรนารีมาใช้ ปกติโดยทั่วไปการแสดงออกของบุคคลเมื่อผ่านหน้าอนุสาวรีย์แห่งนี้ ทุกคนจะยกมือไหว้ ลักษณะเช่นนี้คนไทยคิดจะปฏิบัติจนเป็นธรรมเนียม ไปที่แห่งใดพบเห็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ผู้คนเคารพนับถือก็แสดงออกทันที เพื่อแสดงความเคารพเป็นสิริมงคลแก่ตน

ผู้คนที่นับถือท้าวสุรนารีส่วนใหญ่ที่มุ่งมาประกอบพิธีกรรมที่อนุสาวรีย์มี 3 ลักษณะคือ 1) มากราบไหว้สักการะเพื่อแสดงความเคารพ และเพื่อเป็นสิริมงคล อาจจะขอพรหรือไม่ขอก็ได้ 2) มาบนบาน และ 3) มาแก้บน ความเชื่อที่ทำให้มีผู้มากราบไหว้สักการะขอพร บนบานและแก้บน พบว่ายังมีปัญหาในสังคมที่ประชาชนยังเดือดร้อนและมีอยู่เป็นจำนวนมาก เมื่อเป็นเช่นนี้ ความเชื่อที่มีต่อท้าวสุรนารีจึงเป็นระบบความเชื่อระบบหนึ่งในสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของปัจเจกชนในสังคมได้

อภิปรายผลการวิจัย

ชาวบ้านทั้ง 3 กลุ่ม คือ ชาวบ้านที่อยู่ในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา ชาวบ้านนอกเขตเทศบาลนครนครราชสีมา และชาวบ้านต่างจังหวัด มีลักษณะความเชื่อไม่แตกต่างกัน คือ เห็นว่าการนำอนุสาวรีย์ท้าวสุรนารีเป็นสัญลักษณ์ประจำจังหวัดนครราชสีมา นั้นเหมาะสม เพราะทุกคนรู้สึกภูมิใจในวีรกรรมความกล้าหาญของท้าวสุรนารี การนำท้าวสุรนารีมาเป็นสัญลักษณ์จึงเป็นการยกย่องให้เกียรติ และยังเป็นตัวอย่างของคนดี ต่อมาก็มีการยกย่องนับถือผู้มีความดี ความกล้าหาญขึ้นเป็นเทพผู้พิทักษ์หรือเทพศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งก็มาจากการรักของประชาชนชาวไทย ทำให้มีการกราบไหว้บูชาและประกอบพิธีกรรมจนเกิดความรู้สึกผูกพันใกล้ชิดกับท้าวสุรนารีมากขึ้นเสมือนเป็นญาติหรือบรรพบุรุษ นำมาสู่การเรียกขานว่า “ย่าโม” แล้วจึงสื่อมาถึงความเชื่อในลักษณะการนำตราสัญลักษณ์รูปอนุสาวรีย์ท้าวสุรนารีและชื่อท้าวสุรนารีมาใช้ในวิถีชีวิตประจำวันของชาวนครราชสีมา เพราะเห็นว่ามีผลดี คือ 1) อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารีมีผู้นับถือมาก 2) อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารีเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวนครราชสีมา 3) การนำมาใช้สร้างความมั่นใจว่าย่อมได้รับการสนับสนุน ส่งเสริม 4) อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารีเป็น

สังเคราะห์ทัศนคติที่ดีจะทำให้ประสบความสำเร็จมีความเจริญก้าวหน้า และ 5) การนำมาใช้บอกให้รู้ว่าเป็น จังหวัดนครราชสีมา

การประกอบพิธีกรรมที่อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารีมี 2 ลักษณะคือ 1. พิธีกรรมส่วนรวม ได้แก่ พิธีกรรมที่เป็นทางการ มีองค์ประกอบการจัดหลายอย่าง ก่อให้เกิดความขลังและความศักดิ์สิทธิ์ 2. พิธีกรรมส่วนบุคคล มุ่งสักการะบูชาและการบนบาน เป็นประการสำคัญ

ชาวบ้านทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นเหมือนกันว่า อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารีมีส่วนดีหลายประการ คือ เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวนครราชสีมา ก่อให้เกิดความสามัคคี ส่งเสริมศีลธรรมจรรยาความประพฤติ เป็นตัวอย่างของบรรพบุรุษที่คอยกระตุ้นเตือนจิตสำนึกของผู้คนให้ทำความดี มีส่วนช่วยรักษานบธรรมเนียมประเพณีและอนุรักษ์เพลงโคราช ส่งเสริมการท่องเที่ยวทำให้เกิดรายได้ และช่วยให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคมชาวนครราชสีมาได้ในระดับหนึ่ง

ดังนั้น ในวิถีชีวิตชาวนครราชสีมาจึงเกี่ยวข้องกับท้าวสุรนารีอยู่เสมอ และสามารถตอบสนองความต้องการของบุคคลได้ทั้งในระดับบุคคล และระดับกลุ่ม

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาประเพณี พิธีกรรม ตลอดจนความเชื่อดั้งเดิมของชาวนครราชสีมา เกี่ยวกับการนับถืออนุสาวรีย์ท้าวสุรนารีในสมัยโบราณ เพื่อนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกับความเชื่อและพิธีกรรมที่ชาวนครราชสีมาได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันว่าเหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร

2. ควรมีการศึกษาวิเคราะห์ถึงผลดี ผลเสียของความเชื่อเกี่ยวกับการนับถืออนุสาวรีย์ท้าวสุรนารีของชาวนครราชสีมาว่ามีผลดี ผลเสียในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมอย่างไร และนำผลนี้มาพัฒนาท้องถิ่น ทำอย่างไรจึงจะช่วยกันอนุรักษ์เอกลักษณ์วัฒนธรรมที่ดีให้อยู่คู่กับจังหวัดนครราชสีมาตลอดไป

3. สำนักงานจังหวัดนครราชสีมาและเทศบาลนครนครราชสีมา ควรได้เข้ามาดูแลบริเวณอนุสาวรีย์ท้าวสุรนารีซึ่งเป็นสัญลักษณ์เขตหน้าชุดาของจังหวัดให้เป็นที่

3. สำนักงานจังหวัดนครราชสีมาและเทศบาลนครราชสีมา ควรได้เข้ามาดูแลบริเวณอนุสาวรีย์ท้าวสุรนารีซึ่งเป็นสัญลักษณ์เขตหน้าชูตาของจังหวัดให้เป็นที่ประทับใจแก่ผู้พบเห็น และเผยแพร่เพลงโคราชซึ่งอยู่คู่กับอนุสาวรีย์ท้าวสุรนารีให้ชาวนครราชสีมาและผู้คนทั่วไปเห็นความสำคัญของเอกลักษณ์ท้องถิ่นให้ดูมีคุณค่ามากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

4. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาในภาพกว้าง ขอบเขตการศึกษากำหนดไว้ที่อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารีทำให้มีข้อจำกัดในการศึกษา ดังนั้นหากมีการศึกษาครั้งต่อไปในวิธีดำเนินการรูปแบบเดียวกัน ขอบเขตการศึกษควรกำหนดให้กว้างขึ้นเพื่อให้ผลการวิจัยเกิดความชัดเจนในเรื่องที่จะศึกษามากขึ้น